

ШОСТАКОВИЧ за Русенския фестивал

По време на Мартенските музикални дни в Русе представител на редакцията се среща и разговаря със скъпия гост на фестивала — бележития съветски композитор Дмитрий Шостакович. Той го помоли да сподели с читателите на в. „Народна култура“ впечатленията си от тазгодишния музикален фестивал в Русе, да каже пожеланията си във връзка с бъдещото му развитие, мнението си за съставите и творбите на българските композитори, които е чул, да разкаже за бъдещите си творчески планове. Д. Д. Шостакович с готовност се отзова на тая молба.

— Фестивалът остави у мен най-хубави, дълбоки и трайни впечатления както с музикалното си равнище и богатата си и съдържателна програма, така и цялата си организация. Той е станал вече хубава традиция, умело е използван натрупаният опит.

Могат да бъдат направени безкрайно много препоръки във връзка с бъдещото му развитие. Мисля, че самите организатори, Съюзът на българските композитори, българските музиканти биха дали най-хубавите препоръки. С удоволствие ще споделя мислите, които ми идват в момента в това отношение. Фестивалът може да стане много хубаво средство за популяризиране музикалното творчество на социалистическите страни, на музикалното творчество на дунавските страни, на произведенията на композиторите от дадена страна (например на чехословашките, полските, румънските композитори, на композиторите на другите страни). Може да се организира фестивал на съвременната опера и балет — в Русе има прекрасен оперен колектив и симфоничен оркестър, които са добра база за това. Трябва да се канят повече гости от чужбина — това ще разшири популярността на фестивала. Би могло да се посветят отделни фестивали на камерната музика, на инструменталната, вокалната. Във всяка от социалистическите страни има високо развита музикална самодейност. Може да се организира международен фестивал на самодейността — на хоровата, на оркестровата самодейност. Това би било много интересно. За всеки, който се интересува от развой на нашата музика, би представлявало интерес, ако се посвети отделен фестивал на младите композитори, и т. н., и т. н.

Чух великолепно състави на фестивала. Със Софийската филхармония се срещам не за първи път. Познавам този забележителен оркестър от първото си гостуване в България през 1958 година, познавам прекрасните му диригенти К. Илиев и Д. Петков, слушах великолепните му гастролни в Москва и сега ще останат завинаги в паметта ми блестящите му изпълнения на Русенския фестивал под диригентството на Д. Петков. Искам да изтъкна високата музикална и сценична култура на Пловдивската народна опера. Софийският камерен оркестър ми направи великолепно впечатление. Личният състав на ансамбъла е много силен, прекрасен ръководител на оркестъра е др. Казанджиев. Много ми хареса „Дон Карлос“ в Русенската опера, особено забележителното изпълнение на певците. Хубава беше постановката, оформлението. Русенската филхармония се справи прекрасно с трудната програма, съставена от творби на Т. Хренников. Познавам добре тия произведения, слушал съм ги многократно в Москва и други градове и трябва да кажа, че Русенската филхармония изпълни всичко отлично. Ал. Владигеров е много талантлив диригент.

Силно впечатление ми направи операта на П. Хаджиев „Юлска нощ“. Това е майсторски написано произведение, с отлично звучащ оркестър и превъзходна вокална изработка.

Концертът на Софийския камерен оркестър, на който бяха изпълнени редица класически произведения, ми даде възможност да се запозная и с много нови произведения на българските композитори. В. Казанджиев, който е ръководител на оркестъра, се представи на тоя концерт и като композитор с Вариации за струнен оркестър. Това е произведение, написано на високо професионално равнище, с отлично владение на ансамбъла, отлично оркестрирано. Струва ми се, че не много ясно и релефна е самата тематика на произведението. Вариациите предполагат развитието на една, може би две, или даже три теми, но във всеки случай тематиката трябва да бъде много ясна и изразителна. Имах много хубава музикална памет — усмихва се той, — сега може би от дините тя вече не е така добра, кой знае, но все таки не можах да запомня темата. Това е, което не ме хвана в произведението на др. Казанджиев.

Концертното за пиано и камерен оркестър на Л. Николов много ми хареса. Според мен това е много талантливо произведение.

Сериозен труд представляват Петте песни по текстове на чужди поети на Любомир Пипков. Пипков е един от най-интересните и ярки съвременни композитори не само в България, но и в целия свят и всяко негово ново произведение представлява интересен и значителен принос в развитието на музикалното творчество на България.

Концерто гроссо за струнен оркестър, пиано и ударни инструменти от К. Илиев показва също така хубавото майсторство на композитора. Повече от другите ми хареса втората част.

Не искам да обобщавам, но с изключение на произведението на Пипков, струва ми се, че в останалите творби — и на др. Казанджиев, и на много талантливия Л. Николов, и на К. Илиев — на концерта на Софийския камерен оркестър се прояви не много широко емоционално разгръщане на събития. Това бе повече или по-малко спокойно състояние — нямаше особено много, да кажем, трагични, хумористични, патетични моменти. Във бъдещите концерти във всяко произведение трябва да има повече контрасти, съпоставяния. Ето Л. Николов е създал много мил и симпатичен концерт и мен ми се иска от същия той Николов да чуя произведение с по-дълбоко съдържание, с по-дълбоки чувства. Аз познавам българската музика доста добре и тези произведения също са ценен принос в българското композиторско творчество, но от много дружески чувства и любов, които имам към българските композитори, си позволявам да направя тези критични бележки.

Особено силно впечатление ми направи русенската публика. Като музикант за мен беше много интересно и същевременно радостно да наблюдавам вниманието и любовта, с които слушателите ограждаха всички прояви на фестивала и особено творбите на съвременните композитори. А това е сигурна гаранция, че бъдещите фестивали ще стават все по-интересни. На тази забележителна публика трябва да се поднесе най-хубавата музика.

Питате какво работя сега. Пиша музиката към филма „Карл Маркс“, който се снима в Москва от Мосфилм по сценарий на писателката Галина Серебрякова. Това е най-близката ми текуща работа. След това започвам работа върху опера по романа на Шолохов „Тихият Дон“, която искам да завърша в чест на най-великия празник, който ни предстои — 50-годишнината от Октомври.

Д. Г.